

نامه انجمن حشره‌شناسان ایران
جلد دهم (شماره ۲۰۱) - اسفندماه ۱۳۶۸

Tenuipalpus portulacae n. sp.

گونه جدیدی از کنه‌های خانواده (Acari: Tenuipalpidae) از ایران

بهمن پارسى^۱، مهدى خسروشاهى^۱ و احمد فرید^۲

چکیده.

یک گونه جدید از خانواده Tenuipalpidae از جنس *Tenuipalpus* بعنوان گونه جدید شرح داده شده است این گونه جدید *Tenuipalpus portulacae* از روی میزبان *Portulaca oleracea* L. نام‌گذاری شده از استان کرمان توسط احمد فرید جمع‌آوری گردیده است.

پیش‌گفتار.

کنه‌های خانواده Tenuipalpidae به اکثر گیاهان در تمام نقاط دنیا خسارت وارد می‌سازند و برخی از آنها از نظر اقتصادی بسیار مهم می‌باشند چند گونه از جنس *Tenuipalpus* Donadieu 1875 قبلاً "از ایران گزارش شده (سیاسگزاریان ۱۹۷۷ و خسروشاهی ۱۹۸۹). کنه‌های این جنس مخاطر داشتن *Podosoma* بسیار بهمن *Opisthosoma* باریک و معمولاً "وجود یک جفت موی بلند تاژکدار در لبه عقبی بدن و پالپ یک تا چهار بندگی از سایر جنس‌های این خانواده متمایز هستند. در این مقاله یک گونه جدید از این جنس مورد بررسی قرار می‌گیرد.

پ ر س

۱- دکتر بهمن پارسى، دکتر مهدى خسروشاهى، موسسه تحقیقات آفات و بیماریه‌های گیاهی،

اوین، صندوق پستی ۱۴۵۴ - کد پستی ۱۹۳۹۵، تهران.

۲- مهندس احمد فرید، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی جیرفت.

روش و وسایل بررسی :

جهت تشخیص و نامگذاری تاکسونومیک این گونه جدید متعلق به خانواده Tenuipalpidae از روش Meyer, 1979 پیروی شده و کلیه اندازه‌ها بر حسب میکرون میباشند. کنه‌ها در الکل اتیلک ۷۰٪ جمع آوری گردیده و برای شفاف نمودن آنها از مایع اسیدلاکتیک و جهت تهیه پریاراسیون میکروسکوپی از مدیوم هویر (Hoyer's Medium) استفاده شده است. شکل ترسیم شده از گونه جدید در متن انگلیسی مقاله قرار دارد.

نتیجه و بحث :

ماده (♀) - هولوتیپ (Holotypus) شکل ۱ طول بدن ۹۸ و عرض ۱۶۸ میکرون، پالپ سه بندی بوده، بند دوم دارای یک مو بلند آخر دارای یک موی حسی و یک مو میباشند، گنا تو زوما (Gnathosoma) در قسمت شکمی دارای یک جفت مو است.

موی اول و دوم پروپودوزوما (Propodosoma) باریک و بلند و مضرس بوده و طول آنها بترتیب ۲۷ و ۲۰ می باشد، موی سوم از نصف فاصله پایه آن تا قسمت خلفی پروپودوزوما بلندتر است موی هومرال (Humeral) نیز بلند و مضرس است ضمناً "هیچ نوع زائده" اضافی بدن در قسمت قدامی Coxa III وجود ندارد. سه جفت موی بلند و مضرس و باریک dorsocentral و چهار جفت موی بلند caudolateral (طول ۳۰ میکرون) و یک جفت موی بلند flagellate در قسمت hysterosoma این گونه را از سایر گونه‌های نزدیک، متمایز میگرداند، در قسمت شکمی Podosoma دارای یک جفت موی کوتاه medioventral قدامی و یک جفت موی بلند medioventral خلفی میباشند.

موهای پا: ۱-۱-۲-۳ = Coxa ۲-۲-۴-۴ = femora و ۱-۱-۲-۲ = genua
 ۳-۳-۵-۵ = tibiae و موهای tarsi نامشخص میباشند.

نر، هنوز شناخته نشده است.

تشخیص این کنه با کنه *T. antipodus* Collyer شاهد دارد ولی علت اختلاف در شکل و اندازه موهای پشتی بدن و فاقد بودن مودر بند IV و مخطط بودن صفحه شکمی و سایر اختلافات از نوع فوق الذکر متمایز میگردد.

گیاه میزبان و محل جمع آوری: هولوتیپ ماده و ۶ پاراتیپ ماده از روی خرفه *Portulaca oleracea* L. در تاریخ ۱۳۶۰/۴/۱۴ توسط احمد فرید از منطقه جیرفت جمع آوری گردیده و تحت شماره ۲۵۳ در واحد کنه شناسی موسسه نگهداری میگردد.

سپاسگزارى

بدینوسیله از Magdalena K.P.S.Meyer بخاطر ارسال منابع لازم جهت تشخیص این کنه وسایر کنه‌ها و همچنین از آقای دکتر هوشنگ دانشور بخاطر راهنمایی‌های ارزنده تشکر مینماید .

Journal of Entomological Society of Iran.

March 1990, Vol.10(1,2).

Tenuipalpus portulacae sp.n.

A NEW SPECIES OF FALSE SPIDER

MITES (ACARI:TENUIPALPIDAE) FROM IRAN

By:

B.PARSI¹, M.KHOSROWSHAHI¹ and A.FARID²

SUMMARY

A new species of false mites (Acari:Tenuipalpidae) is described from Iran. This species which is nominated, *Tenuipalpus portulacae* sp.n. has been collected from *Portulaca oleracea* L. at kerman province.

INTRODUCTION:

Members of the family Tenuipalpidae and plant feeders, they infest all kinds of plants in Iran. Four species of the genus *Tenuipalpus* Donadieu, 1875 have already been reported from Iran (Sepas. 1977, Khosrowshahi, 1989). This genus is characterized by having a broad podosoma and a narrow opisthosoma. There are usually a pair of long flagellate setae on the posterior margin of body, and the palpus is one to four segmented.

MATERIALS AND METHODS:

Identification method used for the new species follows the system of Meyer (1979). All measurements are in microns.

1-Dr.B.Parsi&Dr.M.Khosrowshahi,P.O.Box 1454,19395 Tehran,

2-Eng.A.Farid,Plant pests and Diseases Res.Dept. Jiroft.

Mites were stored in 70% Ethylalcohol, cleared in lacticacid and mounted in Hoyer's medium. The type material was deposited in mite's collection of Plant Pests and Diseases Research Institute Evin, Tehran.

DESCRIPTION:

Holotypus ♀ Fig.1 Dimensions of holotype: Length of body 298: greatest width of body 168.

palpus three- segmented, second segment with a serrate seta.

the third with a sensory rod and a seta. Gnathosoma with a pair of ventral setae.

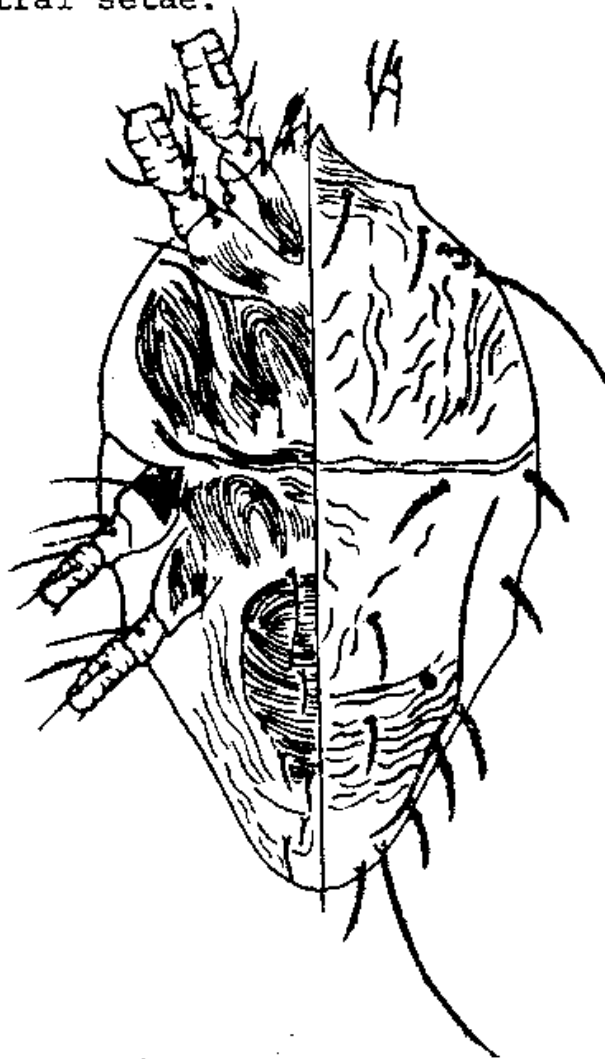

Fig.1. *Tenuipalpus portulacae* sp.n
Ventral and dorsal surfaces.

The dorsal integumentary pattern is depicted in Fig. 1. First and second dorsal propodosomal setae slender and serrate, measuring 20 and 27 respectively, third pair longer than half the distance between its base and posterior margin of the propodosoma. Humeral setae also long and slender. No projection of body anterior to coxa III. Three Pairs of dorsocentral hysterosomals, slender, long, and serrate. Four pairs of long, slender, and serrate caudolaterals (30 long) and one pair of flagellate setae, Hysterosomal pore present.

Ventrally, one pair each of short anterior and long posterior medioventral metapodosomals. Second pair of anal setae slightly serrate. Leg segments: coxae=3-2-2-1, femora=4-4-2-2, genua=2-2-1-0, tibiae=5-5-3-3 setae on tarsi indistinct.

Male: unknown

DIAGNOSIS:

This species resembles *T. antipodus* Collyer, but it may be differentiated from the latter by longer and more slender dorsal body setae, and by the lack of any setae on genu IV and by different striation pattern of the venter.

HABITAT AND LOCALITY:

Holotype, female and 6 paratype females from *Portulaca oleracea* L., collected at Kerman province (Jiroft) by A. Farid on July 5th 1981, deposited in the Acarology Research section of P.P.D.R.I.-(No 703).

REFERENCES

KHOSROUSHAH, M. 1989: Three new species of the family Tenuipalpidae from Iran; under Publication

- MEYER, M.K.P., 1979: The Tenuipalpidae Acari of Africa with keys to the world fauna, Ent. Mem. Dept. Agri. Tech. Ser. Republic of S. Africa 50: 1-115.
- SEPASGOZARIAN, H. 1977: The 20 years Research of Acarology in Iran: *Jour. Iranian Soc. Eng.* No. 56, 40-50.

ACKNOWLEDGEMENT

The authors wish to express their sincere thanks to Dr. Magdalena K.P. Smith Meyer for furnishing the necessary materials for identification of the new species.